

L'esperit dels dies

Imatges

Fa efecte realment el primer número d'"Imatges". Té en absolut aquest "cachet" de les coses amables i superflues — adonament superflues — que es produïen entre l'escuma de la civilització. Amb "Imatges", s'ha esdevingut, sobtadament, el mateix que amb més de temps s'esdevingué amb el "D'Ací d'Allà": que malgrat de no haver-hi entre nosaltres, tradició per aquesta mena de revistes, ha aconseguit una fesomia absolutament europea. Si el "D'Ací d'Allà" té tot el refinat de la revista anglesa de la llar, "Imatges" té aquesta agilitat i gràcia parisenques que fan que el carrer, que la ciutat, se us fiquin dins de casa. És, doncs, molt més propi del "Viu" parisienc, que de l'"Estamp" madrileny. Així podem dir que no té res de balcànic, perill constant del nostre art, de la nostra literatura i fins de la nostra política. I tampoc res de plebeu, d'"achulau" perill del qual rarament se salven les revistes populars madrilenyes.

"Imatges" aspira — ho diu ben clarament el seu títol — a què el seu contingut s'entri essencialment pels ulls. La ploma de l'escriptor és supeditada a l'objectiu del fotogràfic i fins a la gràcia del compaginador. Però hi ha tanta literatura, tantes suggestions en aquestes fotografies, que per a un paladar afinat esdevenen gairebé sensacions literàries. Davant les fotos que il·lustren, sobretot, el reportatge sobre el districte cinquè, podem imaginar perfectament, un film sensacional, un salinet de costums o una novel·la a la manera pintoresca de Carcò. Cadascú al seu gust. Aquestes fotos, junt amb les de les cames de les "girls" de la Pauleta, seran, potser per al públic, la revelació del gran artista de la fotografia que és En Cases.

Però, encara una altra revelació sembla haver-nos fet "Imatges". La que no és massa cert que a Barcelona hi hagi sobrant de literats i manca de reporters. Això potser era cert un parell d'anys endarrerats. Avui ja no passa d'ésser un tòpic. Ja, abans que sortís "Imatges", qual-sevol s'hauria pogut adonar que a LA RAMBLA DE CATALUNYA, la vivacitat del seu to, i l'avidesa amb què el públic s'empassa les seves columnes, li ve essencialment dels seus reportatges. Com s'ha fet aquest miracle, aquesta improvisació? De semblant manera que se'n podrien fer molt d'altres: donar al reporter una certa consideració, una certa importància, deixar de creure que és un noi exòtic que pot viure de les invencions als banquets, dels cafès o cigarres que pugui rebre de propina i dels passis dels teatres.

Però el que més em plau d'"Imatges" és que en la seva aparició no fa invocacions al patriotisme, ni declaracions de catalanisme polític. Dit això des d'un setmanari essencialment polític, d'un setmanari que podria portar per lema una expressió — "polític d'abandó" — cara als redactors d'"Action Française", potser semblaria una paradoxa o una blasfèmia. Però, és que jo crec que és també una política, una subtil política, la de fer llegir en català els indiferents de la política, de fer-hi llegir amb el mateix desinterès patriòtic amb què llegim una novel·la francesa, amb què fumem una cigarreta turca o amb què engolim un cocktail cosmopolita.

Teatres

El començament de l'actual temporada de teatre català havia estat brillant. Tot eren promeses optimistes. Sobrien nous teatres i els vells semblaven disposats a renovar el seu esperit. Fins els escenaris de vodevil prometien d'afinar-se. L'a-

cabament, en canvi, no podria ésser més lúgubre del que és. Els uns tanquen apressadament les seves portes, els altres semblen morir d'inanició.

A què és degut això? Les coses de teatre sempre han estat un misteri inexplicable. Com més de prop les veus, més et fan rodar el cap. Perquè és inútil de dir que aquest fenomen és degut a la calor: feia anys que no havíem tingut una primavera tan poc càlida, una primavera que, més aviat, ens ha estat avara de les seves gràcies en flor. Més que tancar amb ella els afores, ens és grata amb ella els afores, ens hi ha entre quatre parets com si fos una llanguida dama automàtica. Tampoc la culpa és pot donar al revifament de l'Exposició. Els jocs d'aigua i de llum esponcellen ben inútilment la flor canviant de la seva bellesa: el públic no hi acut. Els barcelonins semblen cansats de tota la seva màgia, i no hi ha prou forasters per animar-la. L'èxit que hi ha obtingut, finalment, la gràcia i delicada revista londinenca, tampoc ha estat prou esclatant per deixar sense gent els teatres del centre. Altrament, a desgrat de tot, el teatre Barcelona, que no és pas un teatre d'estiu, que no és pas un teatre dels més frescos, es veu ple cada nit.

Aleshores? ¿Caldrà creure que és degut a què les darreres estrenes dels teatres catalans han estat un fracàs? Caldrà creure que les seves cartelles no són atractives? Tampoc això no és exacte. Darrerament al Teatre Romea, per exemple, hi hem pogut veure el "Volpone" del rar de l'intens i profund Ben Johnson, una de les millors obres del teatre anglès de la millor època. Així mateix, al Novetats, hi hem vist "Martina", de Jean Jacques Bernard; una petita i exquisida mostra del teatre francès més intel·ligent que és fa avui dia. En canvi, el repertori del teatre Barcelona, en aquestes moments no té cap interès artístic, no representa cap novel·la ni bona ni dolenta. És aquest teatre madrileny d'avui dia tan baix de sostre, tan mancat d'ambició i d'esperit.

Caldrà potser creure que el públic és fatiga de veure durant massa de temps seguit una mateixa companyia, uns mateixos artistes? Caldrà creure que, de veure'ls treballar sense interrupció tants mesos seguits, es gasten una mica als nostres ulls, que en veiem massa els defectes i que els seus trucs ens esdevenen monòtons? Potser sí. I potser també la farandula nòmada, la farandula que passa, tot arrencant-nos un somriure o una llàgrima, té un major prestigi, fet de novetat i de misteri, que el dóna un meravellós relleu als ulls, del públic, sempre una mica ingenu, sempre disposat a l'enlluernament.

DOMENEC GUANSE

La Direcció de La Pèrgola

Prega als senyors que posseïxin tiquets per al sopar que tingui lloc el dissabte passat i que no pogueren fer-ho, per impossibilitat material deguts a circumstàncies del temps, se serveixin passar per aquest restaurant, per tot el dia de demà.

Tenint lloc dimarts vinent la festa suspesa el dissabte de "L'aigua i del foc", "La Pèrgola" organitza novament sopars a base de tiquet, el qual podran recollir a la mateixa "Pèrgola", Restaurant Orient o Restaurant del Parc.

Les reines que elegiren els mercats barcelonins eren unes reines essencialment populars. Ens arriba la següent anècdota que ho corrobora. Sembla que en una de les festes organitzades a llur honor, una elevada personalitat va dirigir-se a la reina de les reines i li va demanar: —I tu, què vendes en el mercat? —Puis mire, Señora—va respondre la noia—, signones y olivas.

Malgrat que segons el nostre estimat col·lega "La Veu de Catalunya" la senyera barcelonina torna a onejar en el Partenon i en els Minarets de Constantinoble i estén novament el seu regne damunt les terres de València, Mallorca, Rosselló, Gorse-

ga, Sardenya, etc., encara no ha estat hissada al balcó de la Lliga Regionalista, al carrer de Boters.

Aquesta anomalia, diguem-ne anomalia, ha provocat tota mena de comentaris.

I a propòsit de la bandera. Ens han assegurat que al cim de Castellana, no gaire lluny de la collada del

Mal Pas, hi ha clavada una bandera catalana de grans proporcions. Està en gran part esllagarsada i damunt seu s'hi poden veure, clarament els efectes dels centenars de tempestes que ha hagut de sofrir. I el que és

L'HOMENATGE A EN NARCÍS MASFERRER
Els socis del Sindicat de periodistes esportius, en l'apert celebrat a honor del seu president honorari

Dijous fou lliurat a En Narcís Masferrer el nomenament de president honorari del Sindicat de Periodistes Esportius

Dijous fou objecte En Narcís Masferrer, degà dels periodistes esportius, d'un homenatge dels seus companys, amb motiu d'ésser-li lliurat un pergamí — magnífica obra d'En Llaveria — nomenant-lo president honorari del Sindicat de Periodistes Esportius, en compliment de l'acord de la darrera assemblea general.

L'acte — reservat exclusivament als socis del Sindicat — resultà so-

lemnístic, i entorn de la taula, admirablement servida pel "Restaurant Joanet", prengueren seient els companys Cabeza, Torrenta, Bernades, Aymami, Nadal, Gaspar, Claret, Buysa, Joandó, Riba de Fiedro, Garcia, Zapater, Grau Salazar, Canto, Larruy, E. Pellisser, Co. R. Pellisser, Creus, Carbó, Elies, Zaragoza, Llorens, Ors, Fina, Liuch, Grau, Riba, Meléndez, Solà, Sánchez, Colomer, Cadenas, Torrents, Lasplaza, Loren, Oromí, Valls, Canudós Simó, Hernández, Cavaller, González, De la Herran, Gasch, De Pablos i Millan.

S'adheriren — impossibilitats de fer acte de presència, per causes diverses — els companys Abell, Perea, Rodríguez, Abella, Fortuny, Cladelles, Monton, Soler Borrell, Gibert Comte, Florit, Saranades, Terradellas, Laborda, Bertran Amateu, Alzina i Fontanet.

El president, Miquel Cabeza, oferí l'apert i el pergamí a En Narcís Masferrer, pronunciant uns mots sentidíssims.

L'homenatge va correspondre, molt emocionat i després d'agrair les proves d'afecte dels seus companys i amics, va fer ofrena al Sindicat d'un "Premi Masferrer", que s'adjudicà, anualment, al soci del Sindicat que a judici d'un tribunal neutral, hagi fet el millor treball periodístic esportiu.

Els discursos dels companys Cabeza i Masferrer — únics que amb molt d'encert es pronunciaren — foren aplaudidíssims pels concurrents. L'acte, repetim-ho, resultà magnífic i correspongué als mèrits inenarrables que l'amic Masferrer ha contrat en els molts anys d'actuació periodística, ininterrompuda fins ara.

Repetim la nostra felicitació sincera.

LLUM I TENEBRES

La clau

No comprenem moltes coses perquè som uns indocumentats. Per exemple, jo no veia gaire clara la derogació del decret de la Dictadura Primo contra la llengua catalana amb les disposicions reials darreres com a premi a l'adhesió regionalista a l'actual Corona d'Espanya. I és que els llocs com jo mateix necessitem la clau o llibre del mestre que aclarixi i doni la solució dels problemes que ens presenten les circumstàncies més inesperades.

No n'hi ha prou amb la documentació i les explicacions transcendents de la política catalana que ens forneixen homes eminents i preeminents com Francesc Puigós i Josep Pla. Cal consultar els Diccionaris generals de la nació oficial a la qual documentalment pertanyem; i, encara, d'aquests grans llibres que no sigui subvencionat ni la obra mal prou acabada de Mossèn Alcover, perquè aquesta pot ésser parcialista i decantar-se de mil maneres a favor de concepcions estranyes dels seus protectors. Cal abeurar-se en fonts pures com és ara el Diccionari del senyor Rodríguez Navas, que és de gran format i de cap a 1.500 pàgines, contenint més del doble dels mots que dóna el lèxic oficial de la Real Academia. Val a dir que el Diccionari de Rodríguez Navas és una obra més general, menys exclusivista. I és que aquest autor coneix no solament la llengua oficial de l'Estat, sinó una pila d'altres parles modernes i antigues, i, naturalment, pot explicar-se amb més coneixement de causa que altres senyors. I, efectivament, les explicacions del senyor Rodríguez Navas no solament instrueixen segons la ciència oficial i superficial lingüística, sinó que justifiquen l'apellat d'espòs que, sota la presidència de Maura — nom que recorda tots els interessos regionalistes com a totes les entitats regionalistes

nafragats en aquell projecte d'Administració Local que havia de salvar totes les essències regionals —, va donar a l'Idioma oficial d'Espanya la Real Academia, i expliquen el decret repudiador de l'actual govern real, en premi a les atencions i adhesions de tots els "regionalistes" catalans en l'actual període polític espanyol en què la salvada suprema necessitava més que mai el suport d'una força tan autèntica i tan hàbil en política com la Lliga i el seu cap internacional, Cambó. Les disposicions reials per a premiar el suport regionalista a dintre de la Península i a fora de la tribuna política internacional "La Temps", manen d'encobrir-ho tot en castellano, i això vol absolutament d'acord amb el Diccionari de Rodríguez Navas, que diu: "...en todo el territorio de Cataluña se habla catalán, que es un modo especial de pronunciar la lengua española".

Es molt natural que no sigui permès en l'escritura, en llibres oficials i en comunicacions oficials, d'expressar-se en ortografia altra que la castellana, que és l'oficial, com en tots els països civilitzats del món, però bé que pronunciem cada idioma de manera diferent, tothom l'escrit segons la gramàtica i el lèxic oficial, és a dir, amb unitat, amb normes generals tal com ha previst sempre el mateix Institut d'Estudis Catalans. Què diríeu si ara el Govern i el cap de l'Estat espanyol acceptaven l'anarquia ortogràfica que en principi totes les forces culturals modernes de Catalunya han combatut aferrissadament durant tants anys i vengut definitivament, malgrat de repatriaments obtinguts com la de Mossèn Alcover de Mallorca i la de la Real Academia de Bones Lletres de Catalunya? Si el català és una manera especial de pronunciar la llengua espanyola,

no fa prou el Govern de deixar-la pronunciar a la catalana? La pronunciació vola i s'esvaeix com el fum, però l'escritura és més duradora, més palesa, ferma i provatòria; és un aspecte del llenguatge que té massa força perquè s'hi pugui jugar o fer, a caprici, baldament sigui un caprici regional. Fins i tot el danès i el noruec, que són parles de pobles independents, es diferencien de pronúncia com el català i el valencià, però literàriament, ortogràficament, fan com l'anglès dels Estats Units i el d'Anglaterra, l'espanyol d'Amèrica i el de Castella.

Ara, si cap i encara no fos una manera especial de "pronunciar" cobesa y rabeo, com codira de silla, enyorar de ehar de menos, Adiu de Adios, etc., sinó que aquestes exemples i totes les obres de Verdader i Maragall demostressin que és qüestió de dues llengües i no solament de dues pronúncies diverses, com el català i el francès, llavors potser tindríem raó si volíem fer correspondre una escriptura pròpia al català diferent de la castellana, que és l'oficial de la llengua espanyola. Per la concòrdia, documenteu-vos! Si no voleu comprar un Diccionari com el de Rodríguez Navas, preneu nota de la clau que ens dona per aclarir tanta trencaclosca i trencaclosques de la política i de la cultura. Jo tampoc no l'he comprat, aquest llibre meravellós, però hi he volgut llegir amb els meus ulls l'explicació aclaridora. És possible que no em creureu que existeixi una obra científica espanyola que constitueixi una clau tan poderosa. Realment hi ha coses que hom no les creu si no les veu; i encara, en veure-les, de vegades us penseu que els ulls us fan pampallugues. I, tanmateix, constitueixen una realitat que cal tenir en compte!

DELFI DALMAU

A la pàgina 7:

Un reportatge de José Díaz Fernández

I entre ells que van darrere, no dubtem que hi concorran molts senyors als quals també agrada de fer els gegants.

Serà un concurs de "gegantisme" entre els de cartó i els de carn i ossos.

Al darrera, la "carroxa". I, en mig, unes quantes "cartòxes" del pàl·lisme ben entès.

Dona catalana:

Fes llegir els fills en català

Els dos articles són tan iguals, que hom pot dir que fan un "bibié" periodístic. I això de fer un "bibié" escava força a dos diaris clericals.

Els desitgem i els augurem una llarga sèrie de coincidències.

El dol de Catalunya

Malgrat de l'amable invitació del senyor batlle de Barcelona (autor del ja famós ban), feta als veïns de les amples avingudes i dels carrers cèntrics perquè el dia de la gran arribada fossin guarnits els balcons amb qualsevol cortina, domàs o bandera, "Incluso, si no tinen altra, la catalana, pues ara no les dirán nada", segons textual expressió del funcionari municipal que visità el nostre domicili, la ciutat no va respondre com ho esperàvem el distingit i elegantíssim senyor comte de Güell. Ni la llaminadura de poder exhibir els colors vermell i groc en proporció catalana (cinc parts de groc i quatre de vermell), que en una altra ocasió hauria produït un esclat general d'entusiasme, suava ha estat prou convincent per a fer guarnir les façanes en nombre suficient per a quedar mitjanament bé.

I doncs, què passa? ¿Per què ni el general Berenguer ni nosaltres ens adonem de la senyera barrada?

Sensidíssim. La nostra ciutat, com tot el poble, està de dol. No tenim humor per a empolainar-nos ni per a guarnir les façanes de les cases que habitem. Tant se val que amb lluminàries vulguin donar la sensació que la ciutat està satisfeta. Fàcil el que faci, el que podran aconseguir no passarà d'una paròdia grotesca. Els catalans, els bons catalans, no podem estar realment contents fins que aconseguim el que encara no hem perdut: la paciència de demanar. I com a cosa més urgent, la llibertat dels nostres presos polítics i socials i la tornada dels exiliats. Fins que això no arribi, els catalans no tenim el dret de divertir-nos, ni menys encara el de divertir els altres.

JOSEP SUNYOL I GARRIGA (De "Vida Nostra")

Mentre poguem pensar que uns germans nostres sofrien a les presons o allunyats de la terra catalana, ho aconseguiran que el poble faci cabal de certes invitacions, encara que aquestes siguin fetes en un to amable.

Be més, si ara — és clar que parlem hipotèticament — per l'imperi de la força ens obliguessin a vestir-nos de festa major, semblaríem aquells tristos comparats de Carnestoltes, que est lloc de fer riure fan plorar.

Avui el bon català té un deure a complir, del qual no es pot desentendre per molt que faci per distreure'l. El que ha tingut la sort de néixer a Catalunya i en vol ésser mereixedor, cal que demani sense defalliments: AMNISTIA, AMNISTIA PER ALS EXILIATS I PER ALS PRESOS POLÍTICS I SOCIALS.

Per a fer-nos perdonar el nostre pocsentisme d'aquells tristament famosos els anys, quatre mesos i tretze dies, cal que ara treballen de ferm. Frou i massa que hem decanat durant la primera Dictadura.

I no n'hi ha prou amb demanar l'amnistia. Cal que ens preocupem urgentment de fer recaptar perquè amb el seu import poguem atendre les primeres necessitats d'aquells que encara sofreixen. Si trobem algú que encara no respon a la vostra crida humanitària, penseu, sense por d'equivocar-vos, que no és un semblant nostre, encara que vesteixi com nosaltres.

El dia que les februres portes de la presó s'obrin i els exiliats tornin, Catalunya sencera lluirà els seus millors guarniments, sense necessitat de rebre la visita de "furbans" amables. Mentre... Catalunya estarà de dol.

JOSEP SUNYOL I GARRIGA (De "Vida Nostra")

Volem un parlament veritat

El president del Consell de Ministres, general Berenguer, ha anunciat oficialment el seu propòsit de convocar unes eleccions legislatives, donant preferència a aquestes sobre les provincials i les municipals. Això voldria dir, que la part electiva del Senat, formada pels Senadors elegits per les Corporacions de l'Estat, ho serà pels actuals Ajuntaments i Diputacions.

Nosaltres admirem la sagacitat amb què el general Berenguer porta a terme la seva missió difícil, de fer passar el país de la Dictadura a la llibertat, i per això no creiem que doni aquest mal pas.

Cal que les futures Corts espanyoles siguin la representació fidel de l'opinió espanyola. És indispensable que l'endemà del règim dictatorial, el poder legislatiu d'Espanya no sigui una ficció, com ho era abans del cop d'Estat, des de la Restauració. I la constitució d'aquestes Corts, amb un Senat que fos elegit per les Diputacions i els Ajuntaments actuals, formades per procediment automàtic, serà representativa de l'opinió de fa vuit o deu anys; però aquesta representació, gairebé tota monàrquica, no representarà la voluntat popular.

Potser el procediment que oficialment s'anuncia, assegurarà que una de les dues Cambres sigui monàrquica. És un petit avantatge que s'assegura el Govern; però tenim l'obligació de dir al general Berenguer que si vol sincerament facilitar el pas del règim dictatorial al règim de la llibertat, és precis que prescindeixi d'aquesta mena de trucs. Perquè aquest Senat, constituït en forma anti-constitucional no enganyarà ningú, i la maniobra no més servirà perquè tots poguem dir que el Parlament espanyol no representa la voluntat de la nació.

La lluita electoral s'establirà indubtablement entre republicans i monàrquics. Nosaltres no tenim el diu de la profecia, per saber què emportarà la victòria, si bé desitgem el nostre triomf, que és el triomf

de la República. Però a tots, els vençuts i els vencedors en aquesta lluita els és indispensable que la lluita sigui correcta: De res serviria un triomf dels republicans a les eleccions si aquestes eleccions fossin mistificades; i el que diem del triomf dels republicans, ho diem, amb més raó, del triomf dels monàrquics.

Moltes vegades, els que haurien d'ésser més partidaris de l'ordre, introdueixen a la vida pública un element de desordre. L'element d'ordre més ferm que en aquests moments pot desitjar el país i desitja, és un Parlament veritat. I ens trobem amb l'acudit de crear un Parlament que no sigui més que una buria de Parlament, perquè una de les dues Cambres no serà elegida pel poble. Quin comentari!

A la maniobra que es dibuixa nosaltres no hi cooperarem. Els nostres homes, no faran el tristíssim paper d'elegir un Senat que només amb ironia es podrà dir representatiu.

Fonamentalment liberals, hem jugat i jugarem sempre net, i per això advertim al Govern que amb aquesta mena de Parlament, la història de la ficció tradicional a Espanya seguirà el seu camí. Que la manca de poder, que ens ha portat successivament a l'anarquia i a la dictadura no s'haurà remeiada! L'última dictadura ha estat contra el poble; però una dictadura és com una bala perduda, pega allà on pega. A Rússia ha tocat molt alt. I no hi ha més que un remei eficaç contra les dictadures i les anarquies, i aquest remei és diu Democràcia.

M. RUBIO TUDURI

Jugadors: Fugiu de les violències; recordeu-vos de les desgràcies que aquesta actitud ha provocat.

Entre l'estament burocràtic de la Casa Gran hi ha molt enrenou, des de fa alguns dies. No es tracta pas que s'intenti canviar personal, ni de revisar els ascensos concedits durant la Dictadura, com algú podria suposar. D'acord amb una denúncia formulada per la Companyia Arrendatària del Tímbre de l'Estat, s'hauran de revisar tots els expedients incoats per l'Ajuntament de Barcelona des del primer de gener de 1925, per tal de reintegrar-los d'aquells segells o polísses de l'Estat que per una negligència fins a cert punt explicable deixin de figurar-hi.

Esport és sinònim de cultura; ha d'ésser sinònim de cultura.

Això, naturalment, es traslluirà, en darrer terme, amb un sens nombre de citacions que rebran els pobres contribuents barcelonins, a fi que acompanyin una col·lecció de segells a les oficines de la Casa Gran, per on van tramitar-hi alguna qüestió durant aquests darrers anys.

Quines ganes de fer perdre temps i de buscar entreteniment sense cap profit per a la cosa pública!

A la pàgina 7:

Un reportatge de José Díaz Fernández

CLINOTO
RENTA L'AUTO
SENSE AIGUA

LAURENCE DE VINCENZI QUEREZ CHET - París 6, 129 - Tel. 7304 - BARCELONA

la rambla de Catalunya

(esport i ciutadania)

XOCOLATES
Jaume Boix
l'asteu les noves creacions:
Núm. 9 - Fondant, marca cavall-indi
Preu: Pessetes 1'10 el paquet
Ametlla, per a menjar cru
Preu: 0'80 ptes. paquet

Farran i Mayoral, redactor en cap, despatx amb una tímida collaboradora...

JO NO SE
si alguna vegada heu hagut de tenir tractes directes amb "La Veu de Catalunya". Jo no sé si alguna vegada heu hagut de ficar-vos dintre d'aquell local fosc i desmarxat del carrer de Ferlandina. Fa molt de respecte. Quan aneu a un altre diari català—fora de "El Matí"—ho feu amb certa tranquil·litat i teniu la sensació que és una mica casa vostra. I diem fora de "El Matí" sense cap mala intenció, però no podem imaginar-nos una entrada a la redacció rosa de la Rambla de Canaletes senseutar els dits en una pica d'aigua beneïda que hi deu haver al rebedor; i fer el senyal de la creu...

A "La Publi", per exemple, quan pugem aquella escala pectoral i republicana del carrer de Barbadà—cara a cara amb una casa de cites "bon marché"—ja sentiu a dalt la veu d'En Brunet que explica les considerables aventures nocturnes d'aquell clergue de Vic... A "La Nau" també es respira un ambient democràtic, anticlerical i directe, i els redactors de vegades reneguen una mica i diuen mal de l'alcalde. Si voleu, tot això són coses sense importància, però el visitant inexpert queda tot reconfortat i sap preguntar pel director d'una forma aproximadament natural.

A "LA VEU", NO.
Allà les coses van de tota altra manera. A la redacció—obscura i tacada de tinta—hi ha un gran silenci, picat, només pel soroll de les matris de les linotípies i pel rorac de la ploma dels redactors. Quan la vidriera de l'entrada s'ha

tancat darrera vostra, durant uns moments us trobeu sol en un passadís llarg i estret, que dona a la impremta. A una banda hi ha tot d'embarbats i portes de fusta a mitja al·laria, amb uns retols que diuen: "Redacció", "Administració", "Direcció", "Secretaria". Es veu que són anteriors a Pompeu Fabra. A la banda de la paret només hi ha un gran mapa de Catalunya—d'aquells que hi ha una pàgina al capdamunt. Aquest mapa és definitiu i ja no podeu treure-us del cap la sensació que us trobeu en una casa de gran importància, frega a frega dels discursos més transcendents que s'han pronunciat des de la Solidaritat fins als nostres dies.

El silenci s'allarga, no ve ningú a preguntar-vos què voleu, i el visitant perd la poca tranquil·litat que li podia quedar. Són coses que fan molta impressió. Amb poques excepcions, l'home menys imaginatiu del món és capaç d'imaginar-se que darrera d'aquells embans de fusta fosca deliberen, vestits amb casaca de ministre, "l'il·lustre amic" de la casa, senyor Cambó, el senyor Ventosa i Calvell, el senyor Bertran i Musitu, el senyor Duran i Ventosa, el senyor Puig i Cadafalch i el senyor Valls i Pujals... Trenta anys de política, de discursos, d'experiència, de viatges a Madrid... "Señores diputados...", "Vuecencia no sabe lo que se dice...", "El señor ministro le ruega vuelva mañana...". Són unes coses molt importants, que als joves ens afecten d'una manera extraordinària...

PERO AQUEST CONSERGE
que ens pregunta què volem i ens

Una gran força catalana: la Premsa "La Veu de Catalunya", degana

mira per sobre les ulleres té un aire de bona persona i ens anima a demanar pel senyor director...

—Esperis una mica. El senyor director està ocupat en aquest moment.

—Molt bé. Dispensi—estem a punt de respondre. Però fem l'home, i sense donar importància a la cosa, ens entremetim cinc minuts a mirar la dona que hi ha al capdamunt del mapa de la paret...

Un "vostè dirà...", ens fa girar en rodó.

Ah! Heu-vos ací el senyor Pellicena i Camacho que ens espera al peu d'aquella porta amb el retol de "Direcció". El senyor Pellicena és un home fred, sorrat, lleig i poc amic d'expansions. El barret de palla—el primer barret de palla del món—és, segurament, una excepció. Us mira sempre de cua d'ull, no riu gaire, rumia molt i quan vosaltres aneu a una banda ell sembla que ja en torni. És, exactament, el tipus de director de "La Veu". Una altra mena d'home no fóra concebible al seu lloc. Ell podria dir, com aquell rei de França: "La Veu" sóc jo". I el diari podria repetir perfectament: "Jo sóc el senyor Pellicena". Davant d'ell penseu amb certa facilitat que aquell home sap tots els secrets de la "Lliga", però que no us en confiarà ni un, encara que li arrenqueu la pell a tires.

QUAN EL DIRECTOR REP INSTRUCCIONS

del senyor Duran i Ventosa—enllaça entre el Comitè polític del partit i el diari—el senyor Pellicena deu tancar els ulls—uns ulls de peix de riu, darrera unes ulleres fosques—i deu escoltar, escoltar com un desesperat... D'aquestes entrevistes secretes en surten una, dues, tres, quatre editorials, segons la polèmica, el polemista i les circumstàncies. Quan escriu aquests articles es tanca al despatx, dona instruccions definitives al conserge, engega el ventilador i els redactors no li busquen històries. En aquests casos—passen coses grosses—el director de "La Veu" sembla que tingui malalta a casa i a la impremta tothom fa les orelles dretes. I quan hi ha esdeveniments i és qüestió d'anar al Baixador del Passeig de Gràcia un parell de vegades a la setmana, el telèfon truca molt so-

vint i de vegades l'Estelrich es troba amb el senyor Duran al despatx d'En Pellicena i tots junts revisen i retoquen la informació de Madrid. Després d'aquestes entrevistes transcendents, l'únic redactor que es permet el luxe d'entrar una estona a xerrar amb el director és En Josep Pla. Deixa el barret fort sobre una cadira, fa veure que està assabentat de tot el que passa i vigila si a En Pellicena se li escapa alguna notícia d'última hora. Però el director se'l mira de cua d'ull i procura treure-se'l de sobre. Ara les males llengües asseguren que En Pellicena cada dia perd més el respecte a l'autor de "Cambó" i que un dia les coses acabaran malament...

PERO DEIXANT DE BANDA

tot això, el senyor Pellicena i Camacho és un bon, respectable company i un excel·lent periodista. La feina que fa a "La Veu"—dues edicions diàries i una organització complexa—no és una feina qualsevol. Trenta anys de vida i de lluita—aquesta darrera qualitat no cal pas regatejar-la a l'òrgan de la "Lliga", degà dels diaris catalans—han acumulat sobre aquestes velles parets dels tallers una pila de responsabilitats, que el director fa rutilar perfectament. Atent a les dues edicions—això és, atent a totes les hores del dia i de la nit—En Pellicena és un dels periodistes catalans que fa la jornada més llarga: una bona part del matí, tota la tarda i tota la nit el seu ull vigilant no perd de vista la impremta de "La Veu". Quan l'edició de la tarda surt al carrer, En Pellicena ja fa tres quarts que sabia l'hora exacta de sortida i fa dues hores que treballa per l'edició de l'endemà al matí. I encara li quedarà temps per anar a sopar, tornar als tallers i escriure fins a quarts de dues de la matinada. Després d'aquesta hora, agafa el barret de palla i el paraigua—el senyor Pellicena porta molt sovint paraigua—i se'n va a dormir, tot xino-xano... Des d'aquell moment, la barba blava d'En Miquel Capdevila—redactor en cap de nit—es fa responsable de "La Veu de Catalunya".

PER AQUESTA REDACCIÓ

de "La Veu" hi ha passat mig Catalunya i s'hi han fet dues generacions de periodistes. És probable que no trobeu ni un periodista català de trenta anys per amunt que no hagi embrutat, prèviament, uns quants milers de quattrilles de "La Veu". Avui, encara, quan veuen aquell escut de Catalunya tan ben guarnit entre els titulars de la capçalera, el cor els fa un saltironeig i recorden, amb enyorança, aquells memorables tipes d'escriure als escenaris tempestuosos dels mitings electorals...

Avui la redacció famosa encara fa molt d'efecte i potser és encara la més nombrosa dels quatre diaris catalans. Dos redactors en cap, Ferran i Mayoral i Miquel Capdevila, i dos secretaris, Melcior Font i Ramon Aliberch. Després, Ferran Agulló—"Pol"—, Navarro Costabella—"Roger"—, Prudenci Bertrana, Eduard Nicol, Jaume Carretera, Bertran i Pijoan, Costa i Déu, Jaume Quintana, Carles Gallard, Enric Pagès—"Tut"—, Carme Karr, Joan Llongueres, Lluïcia Canyà, Frederic Llorach, Joan Salvat, Joaquim Folch i Torres, Rafel Benet, Elies i Joncosa—"Corredisses"—, Daniel Cardó—"Correcuita"—, Co de Triola, Pellisser, Bort-Barbosa, Manuel de Montoliu, Sal-

tor, Teixidor Comes, A. Madronyal, Sugranyes...

Queden encara els col·laboradors-redactors, entre els quals Valls-Taverner, Joan Estelrich, Josep Pla, Alfons Maseras, Santamaría, X. Ribó, Carreres Valls i Mn. Josep Palomer.

I, finalment, la col·laboració política, la veritable plataforma de la casa: Francesc Cambó, Lluís Duran i Ventosa, J. Ventosa i Calvell, Puig i Cadafalch, J. Bertran i Musitu... Generalment, els seus articles van signats al diari. Alguns vegades, però, l'editorial, sense signatura, és obra del senyor Duran i Ventosa, d'En Pellicena i, encara, d'algun altre nom de la plana major del partit. El senyor Duran, com hem dit, fa d'element d'enllaç entre la redacció i el Comitè d'acció política de la Lliga.

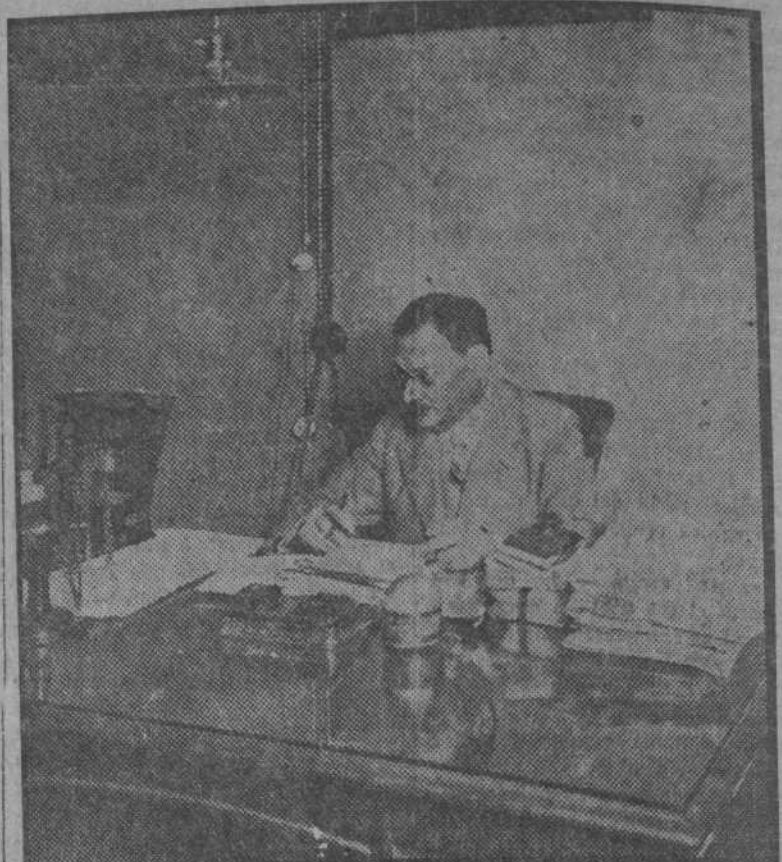
LA PREMSA CATALANA

El director de "La Veu" és optimista:

—Veig un gran esdevenidor a la nostra Premsa. Cada dia és més ample el nombre de lectors en català. Fins ara ens hem trobat tots amb l'enorme dificultat que suposava, en les generacions fetes, la falta de costum de llegir en la nostra llengua. "Jo no sé llegir en català", ha estat, durant molt de temps, una frase tristament freqüent. Avui crec que hem superat aquest moment. I, en aquest sentit, sigui quin sigui el concepte en què se'l tingui, cal reconèixer la gran tasca realitzada pel "Patufet", que ha ensenyat de llegir en català la generació dels vint i tres anys, i, així mateix, l'obra de "L'Esquella" i de "La Campana", que han portat també el català a certs sectors populars interessatíssims...

—En el cas concret de "La Veu"?

—La impressió és francament bona. Durant la dictadura—i a despit de la persecució i les pressions exercides, sobretot a les comarques—el nostre públic es mantingué ferm. De tal manera, que l'any 26 havíem arribat a les xifres màximes de circulació i publicitat d'ençà de la sortida del diari. I després de la dictadura, el nostre tiratge ha augmentat encara considerablement: en alguna edició ha doblat.

El senyor Pellicena i Camacho, director, és un home fred, sorrat, lleig i poc amic d'expansions...

PERIODICS I PERIODISTES

—El fet que, vulguis o no, els diaris catalans siguin tots polítics, necessàriament suposa una certa limitació en la circulació. Una raó molt senzilla fa que aquest aspecte es mantingui encara: és que estem en plena lluita, i que tots els periodistes catalans tenim una idealitat política. Per tant, no podem fer un diari que no sigui polític. Si arribéssim a una solució—almenys inicial—del nostre problema, el públic i l'ambient quedarien automàticament preparats per a rebre el gran diari català d'informació...

—Periodistes?

—Bons, excel·lents, en general. Per cert que no crec que la manca relativa de reporters obeeixi a què fins ara hagin estat poc retribuïts. No ho crec, perquè el periodisme és essencialment un afer de vocació. Gairebé tots nosaltres guanyàrem més dedicats a qualsevol altra professió, i malgrat tot preferim el periodisme...

—Doncs...?

—La causa de la falta de reporters és, per a mi, la persistència de la prèvia censura durant tot el que portem de segle. Cal no oblidar que abans dels set anys de dictadura,

mentre a tot arreu d'Espanya la Premsa era lliure, a Catalunya se'ns imposava constantment la prèvia censura, a pretext del terrorisme, de les convulsions socials, de l'agitació política... I no hi ha vocació de reporter capaç de resistir pràcticament trenta anys de censura!

Ací, de sobte, el senyor Pellicena s'ha aturat. Ha consultat el rellotge i ens mira de cua d'ull—i a nosaltres i a la porta—. Comprenem. S'acosta l'hora de tancar l'edició de la tarda... En sortir ensopeguem amb la notable cabellera d'En Melcior Font i sentim sobre la nostra esquena la severa mirada del sonserge, empiapat perquè hem entretingut massa estona el senyor director de "La Veu"...

JOSEP M. MASSIP

Fotos Torrents

L'Ateneu de Madrid ha parlat clar des de la seva tribuna... ¿I el de Barcelona, què?

Les quatre de la tarda. La redacció de "La Veu" en plena activitat...

Un aspecte dels tallers del degà de la Premsa catalana

En el fort de la Dictadura, dos periodistes estrangers, un francès, italià l'altre, passaren per Barcelona. En un gran quotidià de París i en un gran quotidià d'Itàlia publicaren llurs impressions sobre la nostra ciutat.

La visió de l'Itàlia era més sintètica i més exacta. La del francès, més fantàstica, més de literatura per a diari de gran tiratge. Quan un home de França, l'Estat més centralista del món, visita Catalunya, rarament es desprèn del prejudici de Madrid. Aquestes paraules necessiten una explicació.

Al francès, acostumat a veure en la capital de la seva nació la suma de les activitats polítiques i espirituals franceses, li és molt difícil de jutjar les nostres coses sense passar-les pel prisma de Madrid. Amb tota la bona fe del món els francesos solen errar-se en llurs judicis sobre Barcelona. Creuen que la nostra ciutat és una mena de Marsella o de Lió, i amb això encara pensen que ens fan una mica de favor.

Tanmateix, quan arriba aquí un periodista francès i passa uns quants dies entre nosaltres, no pot menys de sorprendre's en veure una ciutat plena de vida, d'inquietud moderna. Since-

raiment, anota la seva sorpresa i es disposa a rebre les més diverses i inquietants impressions.

Sovint, però, les seves impressions no recullen altra cosa que l'aspecte més exterior de la nostra vida barcelonina. Sabut és que la veritat no es troba a l'exterior, que els ulls no ho veuen pas tot, que el sentit de la vista també enganya, i que la mera impressió mai no recull tota la realitat. Sabut és, encara, com els relats de viatges per l'estranger solen estar plens de mentides involuntàries i de fantasies, en què sovint cauen els escriptors de viatges: més ben intencionats. Pensem, doncs, en quants errors ensopagarà el viatger francès que arriba a Catalunya amb els ulls de la inacció posats en Madrid o en Andalusia. El menys que podria fer, abans de visitar el nostre país, seria documentar-se degudament sobre els catalans i les coses catalanes.

A manca de coneixement d'aquestes coses, els estrangers que escriuen sobre la nostra ciutat insisteixen il·lusionadament en la pintura de la Barcelona que s'enriega de vici. Per a ells només existeix la ciutat de nit del districte cinquè: alcohol, prostitució, invertits, cocaina. Barcelona, avui,

gràcies a aquesta mena de cronistes, ja crida l'atenció del món. Els periodistes que ens visiten presenten a l'estranger un plat ben amanit. La nostra ciutat, de la qual retreuen el passat i el present, en què s'ofereix una barreja d'efectes teatrals, resulta pintoresca, dramàtica, exòtica, cosmopolita. Tots els complexos imaginables. Ací bombes, assassinats, atracaments, arrauament, violències constants, barra, tot això saltant al carrer, i per damunt de tot, impunitat. De nit, el plaer, amb tots els colors i miratges de la fantasia més desenfrenada, convertint la ciutat de lodi i de la sang en una mena de paradís artificial. Contrast meravellós! El periodista àvid de color s'anega en aquest riu turbulent de les rambles baixes.

Potser per a l'estranger tot això ofereix un cert interès. És de creure que a nosaltres no pot afagar-nos. El periodista francès al qual em refereixo amparava les seves cròniques barcelonines de vici fort, pintoresc i complicat: Music-halls, tràfic de memòries, exhibició de nueses, homo-sexualisme, cocaina, ganivetades, res no hi mancava.

El periodista italià esmentava quelcom d'això sense exacerbar-hi. L'Itàlia es troba en unes altres condicions que el francès. La unitat d'Itàlia és recent; és més ideal que efectiva, és una unitat política que no exclou la varietat. Itàlia no és centralista. Roma no és per als italians allò que París és per als francesos. Itàlia compta amb tres o quatre ciutats gairebé tan importants com Roma. A Milà i Florència es publiquen potser més llibres que a la capital. Els periodistes de Milà són famosos a tot el món. La vida del teatre, de l'art, de la literatura està completament des-

centralitzada, i potser té més polsacions a Milà i a Florència que a Roma. En política, en vibració social, Milà ha tingut més importància que la ciutat del rei i del Papa; el proletariat pianonista i romanyol ha pesat més que el Quirinal. Encara conserven quelcom de la seva antiga capitalitat Milà, Florència, Nàpols.

Potser per tot això el periodista italià mostrà més comprensió de les nostres coses que el francès. Ell s'adonà de la capitalitat de Barcelona, junt amb altres detalls importants. Encara, però, va retre molt de tribut al plaer, al vici, a la nocturnitat de les Rambles com si aquest aspecte fos el més interessant de Barcelona. I calgué en l'error, actualment italianíssim, d'aconsejar-nos la superació de les nostres divergències per mitjà d'un feix com el de Mussolini.

Tant el francès com l'italià, però,

no van saber veure les nostres coses essencials. Les seves observacions no passaren de l'epidermis. Sembla que ni sospitaren l'existència d'altres profundes realitats, d'allò que és essencialment i únicament nostre. L'Itàlia, tot i referint-se a la Mancomunitat i elogiant-la, ens recomanava una vaga imitació del feixisme. El francès s'anegava en el pintoresc, com en els pitjors temps del romanticisme, tot i posar de realista exacerbada.

Fa pena que els periodistes estrangers que ens visiten, sobretot els de països llatins, no s'acostin a nosaltres més ben informats. Sovint la culpa és en part dels barcelonins que els acompanyen. Sabem que François Carco, per exemple, no es va moure del districte cinquè.

Ja seria hora de fer entendre a l'estranger que visita Catalunya que si no profunditza la qüestió catalana en tots els seus aspectes haurà perdut el temps. El catalanisme, amb el seu moviment cultural i artístic, el teatre, la poesia, les edicions, la premsa, la política, el sentiment popular les aspiracions i les conquestes del poble català, tot això és el nostre fet, la nostra realitat que els estrangers han de veure a estudiar i a difondre pel món.

I ensens que el catalanisme cal que conelinx els matisos particulars del nostre obrerisme, un dels factors més decisius i prometedors del nostre possible. Si en lloc de conèixer aquests dos fets, que són els dos aspectes essencials de la nostra ànima col·lectiva, els cronistes estrangers s'entretenen en la pintura del districte cinquè o g'entesten a veure manolas a les Rambles, els hem de cridar ben fort, per tots els mitjans, fins que Europa senti la nostra veu, que no saben el terreny que trepitgen i que parlen de nosaltres com dels habitants de la lluna.

JOAN PUIG I FERRETER

El que és per ara, les autoritats poden dormir tranquil·les. La veu de l'Ateneu de Barcelona no les despertarà pas.

Barcelona i els estrangers